

Европейски парламент Parlamento Europeo Evropský parlament Europa-Parlementet Europäisches Parlament
Euroopa Parlament Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο European Parliament Parlement européen Parlaimint na hEorpa
Europski parlament Parlamento europeo Eiropas Parlaments Europos Parlamentas Európai Parlament
Parlament Ewropew Europees Parlement Parlament Europejski Parlamento Europeu Parlamentul European
Európsky parlament Evropski parlament Europan parlamentti Europaparlamentet

BEARTAS INIMIRCE

Tá beartas inimirce Eorpach atá réamhbhreathnaitheach agus cuimsitheach, bunaithe ar dhlúthpháirtíocht, ina phríomhchuspóir do Pharlaimint na hEorpa. Is é is aidhm le beartas inimirce cur chuige cothrom a bhunú chun déileáil le hinimirce rialta agus fholaitheach araoon.

BUNÚS DLÍ

Airteagal 79 agus Airteagal 80 den Chonradh ar Fheidhmiú an Aontais Eorpaigh (CFAE).

INNÍÚLACHTAÍ

Inimirce rialta: Tá an tAontas inniúil chun coinníollacha a leagan síos lena rialaítear iontráil isteach i mBallstát agus cónaí dlíthiúil ann, lena n-áirítear chun críoch athaontaithe teaghlaigh, do náisiúnaigh tríú thír. Coinníonn na Ballstáit an ceart chun líon na ndaoine a thagann ó thríú thíortha isteach ar a gcríocha ar thóir oibre a chinneadh.

Lánpháirtiú: D'fhéadfadh an tAontas dreasachtaí agus tacaíocht a chur ar fáil do bhearta arna ndéanamh ag na Ballstáit chun lánpháirtiú na náisiúnach ó thríú thíortha a bhfuil cónaí dlíthiúil orthu iontu a chur chun cinn; ní dhéantar aon fhoráil le dlí an Aontais do dhlíthe agus rialacháin náisiúnta a chomhchuibhiú, áfach.

Dul i ngleic le hinimirce fholaitheach: Ceanglaítear ar an Aontas Eorpach inimirce fholaitheach a chosc agus a laghdú, go háirithe trí bhíthin beartas éifeachtach um fhilleadh, ar bhealach atá comhsheasmhach le cearta bunúsacha.

Comhaontuithe um athligean isteach: Tá an tAontas Eorpach inniúil chun comhaontuithe a thabhairt i gcrích le tríú thíortha maidir le náisiúnaigh tríú thír a ligean ar ais ina dtír thionscnamh nó bhunáitíochta mura gcomhlíonann siad nó mura gcomhlíonann siad a thuilleadh na coinníollacha maidir le teacht isteach i gcríoch ceann de na Ballstáit, maidir le bheith ar an gcríoch sin nó maidir le cónaí ann.

CUSPÓIRÍ

Cur chuige cothrom maidir le hinimirce a shainiu: Tá sé mar aidhm ag an Aontas cur chuige cothrom a bhunú maidir leis an inimirce rialta a bhainistiú agus an inimirce fholaitheach a chomhrac. Is é atá i gceist le bainistiú cuí ar na sreabha imirce ná cóir chothrom a chur ar náisiúnaigh tríú thír a bhfuil cónaí dleathach orthu i mBallstáit a áirithíú, bearta chun dul i ngleic leis an inimirce fholaitheach a fheabhsú, lena n-áirítear gáinneáil ar dhaoine agus smuigleáil, agus comhar níos dlúithe le thíortha nach

Ballstáit iad a chur chun cinn sna réimsí go léir. Tá sé mar aidhm ag an Aontas cearta agus oibleagáidí ar leibhéal aonfhoirmeach a bhunú d'inimircigh rialta, ar leibhéal inchomparáide leis an leibhéal atá ag saoránaigh an Aontais.

Prionsabal na dlúthpháirtíochta: faoi Chonradh Liospóin, tá na beartais inimirce faoi rialú ag prionsabal na dlúthpháirtíochta agus comhroinnt chóir na freagrachta, lena n-áirítear na himpleachtaí airgeadais a bhaineann leis, idir na Ballstáit (Airteagal 80 CFAE).

A BHFUL BAINTE AMACH

A. Forbairtí institiúideacha a tionscnaíodh le Conradh Liospóin

Le Conradh Liospóin, a tháinig i bhfeidhm i mí na Nollag 2009 ([1.1.5](#)), tugadh isteach vótáil trí thromlach cáilithe maidir le hinimirce rialta agus bunús dlí nua le haghaidh bearta lánpháirtithe. Tá an gnáthnós imeachta reachtach i bhfeidhm anois maidir le beartais a bhaineann le hinimirce rialta agus fholaitheach araon, rud a dhéanann comhreachtóir den Pharlaimint ar comhchéim leis an gComhairle. Is í an Chomhairle amháin a ghlacann na bearta sealadacha atá le déanamh i gcás insreabhadh tobann de náisiúnaigh tríú thír, tar éis di dul i gcomhairle leis an bParlaimint, áfach (Airteagal 78(3) CFAE).

Soiléiríodh le Conradh Liospóin freisin, go bhfuil inniúlacht chomhroinnte ag an Aontas leis na Ballstáit sa réimse seo, go háirithe maidir le líon na n-imirceach a bhfuil cead acu dul isteach i mBallstát ar thóir oibre (Airteagal 79(5) CFAE). Ar deireadh, tá dlínse iomlán ag an gCúirt Bhreithiúnais anois i réimse na hinimirce agus an tearmainn.

B. Na forbairtí beartais is déanaí

1. An ‘Cur Chuige Domhanda i leith na hImirce agus na Soghluaiasteachta’

Leis an ‘gCur Chuige Domhanda i leith na hImirce agus na Soghluaiasteachta’ ([GAMM](#)), arna ghlacadh ag an gCoimisiún in 2011, bunaítear creat ginearálta le haghaidh chaidreamh an Aontais le tríú tíortha i réimse na himirce. Tá sé bunaithe ar cheithre cholún: inimirce rialta agus sogluaiasteachta, inimirce fholaitheach agus gáinneáil ar dhaoine, cosaint idirnáisiúnta agus beartas maidir le tearmann, agus tionchar na himirce agus na sogluaiasteachta ar an bhforbairt a uasmhéadú. Is saincheist leathan í cearta an duine atá ag imircigh i gcomhthéacs an chur chuige seo.

2. Treoirínte straitéiseacha mhí an Mheithimh 2014

Chuaigh Clár Stócolm don limistéar saoirse, slándála agus ceartais (AFSJ) arna ghlacadh i mí na Nollag 2009, in éag i mí na Nollag 2014 ([4.2.1](#)). I mí an Mhárta 2014, d’fhoilsigh an Coimisiún teachtaireacht nua lena leagtar amach a fhís maidir le clár oibre don todhchaí do AFSJ, dar teideal [‘An open and secure Europe: making it happen’](#) [Eoraip atá oscailte agus slán: a thabairt i gcrích]. I gcomhréir le hAirteagal 68 CFAE, i gconclúidí uaithi an 26 Meitheamh agus an 27 Meitheamh 2014, shainigh an Chomhairle Eorpach na [‘treoirínte straitéiseacha’](#) don phleanáil reachtach agus oibríochtúil laistigh den limistéar saoirse, slándála agus ceartais’ don tréimhse 2014-2020. Ní hionann iad sin agus clár a thuilleadh, ach treoirínte lena ndírítear ar an gcuspóir maidir le hionstraimí agus bearta dlí atá cheana ann a thrasuí, a chur chun feidhme agus a dhaingniú. Leis na treoirínte, cuirtear béis ar an ngá atá le cur chuige

iomlánaíoch a ghlacadh maidir le himirce, an úsáid is fearr is féidir a bhaint as imirce rialta, cosaint a thabhairt dóibh siúd a bhfuil gá acu léi, imirce fholaitheach a chomhrac agus teorainneacha a bhainistiú go héifeachtach. Tá glacadh treoirlínte straitéiseacha nua fós ar feitheamh.

3. An Clár Oibre Eorpach maidir leis an Imirce

I mí na Bealtaine 2015, d'fhoilsigh an Coimisiún an [Clár Oibre Eorpach maidir leis an Imirce](#). Sa Chlár Oibre, moladh bearta láithreacha chun dul i ngleic leis an ngéarchéim sa Mheánmhuir agus bearta a bheidh le glacadh sna blianta atá díreach romhainn chun gnéithe uile na hinimirce a bhainistiú ar bhealach níos éifeachtaí.

Ar bhonn an chláir oibre sin, i mí Aibreáin 2016 d'fhoilsigh an Coimisiún a threoirlínte maidir le himirce rialta, agus maidir le tearmann chomh maith, i [dteachtaireacht](#). Tá ceithre chatagóir phríomha sna treoirlínte maidir le beartais imirce rialta: athbhreithniú a dhéanamh ar an Treoir maidir le Cárta Gorm, fiontraiithe nuálacha a mhealladh chuig an Aontas, samhail níos comhleanúnaí agus níos éifeachtaí d'inimirce rialta san Aontas a forbairt trí mheasúnú a dhéanamh ar an gcreat atá ann faoi láthair, agus comhar leis na príomhfhóortha tionscnamh a neartú, d'fhoill bealaí dlíthiúla chuig an Aontas a áirithíú agus ag an am céanna feabhas a chur ar fhilleadh na ndaoine nach bhfuil cearta fanachta acu.

I mí Dheireadh Fómhair 2019, d'fhoilsigh an Coimisiún a [thuarascáil dheireanach ar an dul chun cinn](#) i dtaca le cur chun feidhme an Chláir Oibre Eorpáigh maidir leis an Imirce, ar tuarascáil í ina scrúdaítear an dul chun cinn a rinneadh maidir leis an gClár Oibre a chur chun feidhme agus easnaimh chur chun feidhme an Chláir Oibre chomh maith. I mí Mheán Fómhair 2021, bliain tar éis an Comhshocrú Nua maidir le himirce agus Tearmann a ghlacadh, ghlac an Coimisiún a chéad [tuarascáil ar imirce agus ar thearmann](#), tuarascáil inar cumhdaíodh gach gné den bhainistiú imirce agus inar tugadh aird ar na príomhfhorbairtí sa bheartas imirce agus tearmainn le tréimhse bliana go leith anuas. Foilsíodh [an dara tuarascáil maidir le himirce agus tearmann](#) an 6 Deireadh Fómhair 2022.

I [InGréasán Imirce na hEorpa](#), lónra an Aontais de shaineolaithe imirce agus tearmainn ó na Ballstáit go léir a bunaíodh in 2008, déantar dlúthfhaireachán ar na forbairtí beartais go léir agus oibríonn siad le chéile chun faisnéis a chur ar fáil atá oibiachtúil, inchomparáide agus ábhartha ó thaobh beartais de.

4. An Comhaontú Nua maidir le himirce agus Tearmann

Mar a fógraíodh i gclár oibre 2020 uaidh, d'fhoilsigh an Coimisiún a Chomhaontú Nua i mí Mheán Fómhair 2020, lena bhfuil sé mar aidhm an nós imeachta tearmainn a chomhtháthú i mbainistiú foriomlán na himirce, agus sa chomhaontú déantar an nós imeachta sin a nascadh le réamhscagadh agus filleadh, agus bainistiú teorainneacha seachtracha, fadbhreatheachtaí níos láidre agus ullmhacht agus freagairt i dtaca le géarchéimeanna a chumhdach freisin in éineacht le sásra dlúthpháirtíochta, agus caidreamh seachtrach le tríú tíortha tionscnamh agus idirthurais tábhachtacha ([4.2.2](#)). Áirítear leis an gcaidreamh seachtrach sin [moladh ón gCoimisiún](#) chun conairí dlíthiúla comhlántacha chun cosanta a forbairt, amhail athlonnú agus cineálacha eile ligean

isteach ar phoras daonnúil amhail cláir urraíochta pobail, agus conairí atá nasctha leis an oideachas agus an obair freisin.

I mí Aibreán 2022, mhol an Coimisiún an [Pacáiste maidir leis an Imirce Dhleathach](#), lena n-áirítear tográí lena n-athmhúnlaitear an Treoir um Chead Aonair agus an Treoir um Chónaitheoirí Fadtéarmacha. An 15 Samhain 2023, mhol an Coimisiún an [Pacáiste Soghluasteachta Scileanna agus Tallainne](#), lena n-áirítear Díorma Tallann de chuid an Aontais a chruthú, chomh maith le bearta lena simplítear na nósanna imeachta um aitheantas cálíochtaí chun soghluasteacht mac léinn agus soghluasteacht mhargadh an tsaothair a chur chun cinn.

An 7 Meán Fómhair 2022, [gheall](#) Parlaimint na hEorpa agus cúig uachtaráinacht rothlacha de chuid na Comhairle oibriú le chéile chun an t-athchóiriú ar rialacha imirce agus tearmainn an Aontais, ar cuireadh túis leis in 2016, a ghlacadh roimh thoghcháin an Aontais in 2024.

C. Na forbairtí reachtacha is déanaí

Ó 2008 i leith, glacadh roinnt treoracha suntasacha ar inimirce agus rinneadh athchóiriú ar roinnt acu cheana féin.

1. Inimirce rialta

Mar thoradh ar na deacrachtaí a tháinig chun cinn agus foráil ghinearálta á glacadh lena gcumhdaítear an inimirce lucht saothair uile san Aontas, is é atá i gceist leis an gcur chuige reatha ná reacthaíocht earnála a ghlacadh, de réir chatagóir na n-imirceach, chun beartas rialta inimirce a bhunú ar leibhéal an Aontais.

Le Treoir 2009/50/CE maidir leis na coinníollacha iontrála agus cónaithe do náisiúnaigh tríú thír chun críoch fostáiochta ardcháilíochta, cruthaíodh ‘cárta gorm AE’, nós imeachta mear chun cead speisialta cónaithe agus oibre a eisiúint, ar théarmaí níos tarraingtí, chun oibrithe tríú thír a chur ar a gcumas dul i mbun fostáiocht ardcháilíochta sna Ballstáit. I mí an Mheithimh 2016, mhol an Coimisiún athbhreithniú a dhéanamh ar an gcóras, lena n-áirítear critéir iontrála níos solúbtha, tairseach níos ísle tuarastail/íosfhad an chonartha oibre atá ag teastáil, forálacha níos fearr maidir le hathaontuithe teaghlaigh, agus scéimeanna náisiúnta comhthreomhara a dhíothú, arbh athbhreithniú é ar chuir na Ballstáit ina choinne. Tar éis an Comhshocrú Nua a fhoilsíú, chuaigh an Pharlaimint agus an Chomhairle i mbun oibre arís ar an athbhreithniú sin, agus an 15 Meán Fómhair 2021, rinne an Pharlaimint an comhaontú ar thángthas air leis an gComhairle a [bhailíochtú](#). Leis na rialacha nua, déantar foráil maidir le critéir iontrála níos solúbtha (is leor conradh oibre bailí nó tairiscint cheangailteach sé mhí le haghaidh poist), agus ag an am céanna an íostairseach pá nach mór d’iarratasóirí a thuilleamh chun bheith incháilithe don Chárta Gorm a íslíú agus é a dhéanamh níos éasca do shealbhóirí an Chárta Ghoirm taisteal idir tíortha an Aontais agus athaontú lena dteaghlaigh. Foilsíodh [Treoir \(AE\) 2021/1883](#) san Iris Oifigiúil an 20 Deireadh Fómhair 2021.

Leis an Treoir um Chead Aonair ([2011/98/EU](#)), leagtar amach nós imeachta comhchoiteann simplithe do náisiúnaigh tríú thír a bhfuil iarratas á dhéanamh acu ar chead cónaithe agus oibre i mBallstát, agus leagtar amach freisin tacar de chearta comhchoiteanna a bheidh le deonú ar inimircigh rialta. Sa [tuarascáil chur chun feidhme](#),

a glacadh i mí an Mhárta 2019, fuarthas amach, i gcás ina mbíonn easpa faisnéise ag náisiúnaigh tríú thír maidir lena gcearta, go gcuireann sé sin bac ar chuspóir na treorach chun a lánpháirtíú agus an neamh-idirdhealú a chur chun cinn. I mí Aibreáin 2022, [mhol](#) an Coimisiún athmhúnlú a dhéanamh ar an treoir chun a raon feidhme a shimplíú agus a shoiléiriú, lena n-áirítear coinníollacha ligean isteach agus cónaithe d'oibreoirí ar bheagán oiliúna nó ar mheánoiliúint. Tá na comhreachtóirí ag obair ar an [sainchomhad](#) faoi láthair.

Le [Treibor 2014/36/AE](#), a glacadh i mí Feabhra 2014, rialaítear na coinníollacha iontrála agus cónaithe do náisiúnaigh tríú thír chun críche fostáiochta mar oibrithe séasúracha. Tá cead ag oibrithe séasúracha imircigh fanacht san Aontas go dleathach agus go sealadach ar feadh uastréimhse idir 5 agus 9 mí (ag brath ar an mBallstát) chun gníomhaíocht a dhéanamh a bhraitheann ar athrú na séasúr, agus ag an am céanna a bpríomháit chónaithe a choinneáil i dtríú thír. Leis an treoir, soiléirítear freisin an tacar de chearta a bhfuil na hoibreoirí imircigh sin ina dteideal. I mí lúil 2020, d'eisigh an Coimisiún [treoirí línte maidir le hoibrithe séasúracha i gcomhthéacs ráig COVID-19](#), inar fhógair sé freisin an chéad tuarascáil cur chun feidhme do 2021.

Glacadh [Treibor 2014/66/AE](#) maidir le coinníollacha iontrála agus cónaithe do náisiúnaigh tríú thír faoi chreat aistriú ionchorparáide an 15 Bealtaine 2014. Leis an treoir, déantar níos éasca é do ghnólachtaí agus corparáidí ilnísiúnta a mbainisteoirí, a speisialtórí agus a bhfostaithe faoi oiliúint a athlonnú go sealadach chuiig a mbrainsí nó a bhfochuideachtaí atá lonnaithe san Aontas Eorpach. Bhí an chéad tuarascáil cur chun feidhme dlite faoi mhí na Samhna 2019.

Glacadh [Treibor \(AE\) 2016/801](#) maidir leis na coinníollacha iontrála agus cónaithe do náisiúnaigh tríú thír chun críoch taighde, staidéir, oiliúna, seirbhíse deonaí, scéimeanna malartaithe daltaí nó tionscadal oideachais agus obair *au pair* an 11 Bealtaine 2016, agus bhí sé le trasuí faoin 23 Bealtaine 2018. Cuirtear an treoir sin in ionad na n-ionstraimí roimhe sin lena gcumhdaítear mic léinn agus taighdeoirí, leathnaítear a raon feidhme agus simplítear a gcur i bhfeidhm.

Ar deireadh, fós rialaítear stádas na náisiúnach tríú thír ar cónaitheoirí fadtéarmacha san Aontas Eorpach iad le [Treibor 2003/109/CE](#) ón gComhairle, arna leasú in 2011 chun a raon feidhme a leathnú chuiig dídeanaithe agus tairbhith eile na cosanta idirnáisiúnta. De réir [thuarascáil chur chun feidhme](#) mhí an Mhárta 2019, eisíonn Ballstáit ceadanna cónaithe fadtéarmacha náisiúnta go príomha seachas an stádas cónaithe fadtéarmacha Eorpach a chur chun cinn; agus nach n-úsáideann ach beagán náisiúnach tríú thír a gceart chun bogadh go Ballstáit eile. I mí Aibreáin 2022, [mhol](#) an Coimisiún athmhúnlú ar an treoir, arb é is cuspóir leis an athmhúnlú fíorstádas cónaitheora fhadtéarmaigh san Aontas a chruthú, go háirithe tríd an gceart atá ag cónaitheoirí fadtéarmacha bogadh go Ballstáit eile agus oibriú iontu a neartú. Ghlac Parlaimint na hEorpa a sainordú caibidíochta i mí Aibreáin 2023. Tá na comhreachtóirí ag obair ar an [sainchomhad](#) faoi láthair.

2. Lánpháirtíú

Le [Treibor 2003/86/CE](#) ón gComhairle, leagtar amach forálacha maidir leis an gceart chun athaontaithe teaghlaigh, a théann níos faide ná an ceart maidir le hurraim ar an saol príobháideach agus ar shaol an teaghlaigh d'Airteagal 8 den Choinbhinsiún

Eorpach um Chearta an Duine. Ós rud é gurb é conclúid thuarascáil chur chun feidhme 2008 nach raibh Treoir 2003/86/CE curtha i bhfeidhm go hiomlán agus i gceart sna Ballstáit, d'fhoilsigh an Coimisiún [teachtaireacht](#), i mí Aibreáin 2014, lena soláthraítear treoir do na Ballstáit maidir le conas an Treoir a chur i bhfeidhm. Leis an [tseiceáil oiriúnachta ar an imirce dhleathach](#) ón gCoimisiún, cumhdaítear an treoir um athaontú teaghlaigh freisin.

Tá inniúlacht an Aontais teoranta i réimse an lánpháirtithe. I mí Iúil 2011, ghlac an Coimisiún [European Agenda for the Integration of Third-Country Nationals](#) [Clár Oibre na hEorpa maidir le Lánpháirtiú Náisiúnach Tríú Tír]. Níos déanaí ná sin i mí na Samhna 2020, chuir an Coimisiún [plean gníomhaíochta](#) maidir leis an lánpháirtiú agus an cuimsiú le haghaidh 2021-2027 ar aghaidh, lena leagtar amach creat beartais agus céimeanna praiticiúla chun cuidiú leis na Ballstáit na 34 mhilliún náisiúnach tríú thír atá ina gcónaí go dleathach san Aontas a lánpháirtiú agus a chuimsiú i réimsí an oideachais, na fostáiochta, an chúraim sláinte agus na titheachta. Sa phlean, déantar bearta faireacháin a thabhairt le chéile le húsáid uirlisí digiteacha nua, agus iarrachtaí chun lánpháirtiú imirceach sa tsochaí a chothú, deiseanna i gcomhair cistíú ón Aontas a mhéadú agus comhpháirtíochtaí il-gheallsealbhóra a forbairt ar leibhéal éagsúla rialachais. Tá an [Fóram Eorpach um Imirce](#) san áireamh i measc na n-ionstraimí atá cheana ann; an [Suíomh gréasáin Eorpach maidir le Lánpháirtiú](#); [Líonra um Lánpháirtiú na hEorpa](#); agus an Sainghrúpa maidir le tuairimí imirceach i réimse na himirce, an tearmainn agus na lánpháirtíochta a cuireadh ar bun le déanaí agus a tháinig le chéile [den chéad uair](#) i mí na Samhna 2020 agus a raibh cruinnithe rialta acu uaidh sin.

Tá ionstraimí cistíúcháin speisialta chun tacú le beartais náisiúnta lánpháirtithe bunaithe ar an gCiste um Thearmann, Imirce agus Lánpháirtíocht ([AMIF](#)) agus ar Chiste Sóisialta na hEorpa ([CSE+](#)) faoin gcreat airgeadais ilbhliantúil (CAI) nua le haghaidh 2021-2027.

3. Inimirce fholaitheach

Ghlac an tAontas roinnt mórfíosaí reachtaíochta chun inimirce fholaitheach a chomhrac:

- Tá ‘Pacáiste na nÉascaitheóirí’, mar a thugtar air, comhdhéanta de [Threoir 2002/90/CE](#) ón gComhairle, lena leagtar amach comhshainiú ar an gcoir maidir le teacht isteach, idirthurais agus cónaí neamhúdaraithe a éascú, agus [Cinneadh Réime 2002/946/CGB](#), lena mbunaítear smachtbhannaí coiriúla don iompar sin. Comhlánaítear an pacáiste le [Treoir 2004/81/CE](#), ón gComhairle, lena bhforáltear do chead cónaithe a dheonú do dhaoine a ndearnadh gáinneáil nó smugleáil orthu agus a chomhoibríonn leis na húdarás inniúla (maidir le gáinneáil ar dhaoine, féach freisin an bileog eolais ar ‘Chomhar breithiúnach in ábhair choiríúla’ [4.2.6](#)). I mí na Bealtaine 2015, ghlac an Coimisiún [EU Action Plan against migrant smuggling \(2015-2020\)](#) [Plean Gníomhaíochta an Aontais in aghaidh Smugleáil Imirceach (2015-2020)], agus, i gcomhréir leis an bplean gníomhaíochta, rinne an Coimisiún [meastóireacht REFIT](#) ar chur i bhfeidhm an chreata dhlíthiúil atá cheana ann, agus rinneadh [comhairliúchán poiblí](#) sula ndearnadh an meastóireacht sin. Chinn an Coimisiún nach raibh fianaise leordhóthanach ann, ag an bpointe ama sin, go ndearnadh daoine nó

eagraíochtaí um chabhair dhaonnúil a ionchúiseamh go hiarbhír agus arís agus arís eile, agus tháinig sé ar an gconclúid go bhfuil gá fós lecreat dlíthiúil de chuid an Aontais lena dtugtar aghaidh ar smuigleáil imirceach sa chomhthéacs reatha. I [rún](#) an 5 lúil 2018 uaithi, d'iarr an Pharlaimint ar an gCoimisiún treoirlínte a fhorbairt do na Ballstáit chun cosc a chur ar choir a dhéanamh as cabhair dhaonnúil, agus reáchtáladh [éisteacht](#) ar an ábhar i mí Mheán Fómhair 2018. Mar chuid dá Chomhaontú Nua, d'eisigh an Coimisiún [teachtaireacht](#) lena dtugtar treoir i leith an Treoir maidir le hÉascú a léirmhíniú, ina luaitear nach féidir coir a dhéanamh as cur i gcrích na hoibleagáide dlíthiúla chun daoine atá i gcrúachás ar muir a shábháil ach ní dheachthas chomh fada le hiarrachtaí breise a iarraidh, agus fágadh gníomhaíochtaí cuardaigh agus tarrthála faoi chúram ENRanna agus soithí príobháideacha. Tar éis [comhairliúchán poiblí](#), i mí Mheán Fómhair 2021, ghlac an Coimisiún [Plean gníomhaíochta athnuaithe an Aontais chun an smuigleáil imirceach a chomhrac le haghaidh 2021-2025](#). Tugtar aghaidh ar gháinneáil ar dhaoine le [Treoir 2011/36/AE](#) maidir le gáinneáil ar dhaoine a chosc agus a chomhrac agus na híospartaigh atá thíos léi a chosaint. I mí na Nollag 2022, [mhol](#) an Coimisiún athbhreithniú ar Theoir 2011/36/AE. Tá na comhreachtóirí ag obair ar an [sainchomhad](#) faoi láthair.

- Leis an Treoir um Fhilleadh ([2008/115/EC](#)), leagtar amach comhchaighdeáin agus nósanna imeachta coiteanna de chuid an Aontais maidir le náisiúnaigh tríú thír nach bhfuil cónaí orthu go rialta sa Bhallstát a thabhairt ar ais go dtí a dtír thionscnaimh. Glacadh an chéad tuarascáil ar a cur chun feidhme i mí an Mhárta 2014. I mí Mheán Fómhair 2015, d'fhoilsigh an Coimisiún [EU action plan on return](#) [Plean Gníomhaíochta an Aontais Eorpaigh maidir le filleadh], agus ina dhiaidh sin, i mí Dheireadh Fómhair 2015, glacadh conclúidí na Comhairle maidir le todhchaí an bheartais um fhillleadh. I mí an Mhárta 2017, rinne an Coimisiún an Plean Gníomhaíochta a fhorlónadh le [teachtaireacht](#) ar ‘bheartas níos éifeachtaí um fhillleadh san Aontas Eorpach – pleán gníomhaíochta athnuaithe’ agus [moladh](#) maidir le fillteacha a dhéanamh níos éifeachtaí. I mí Mheán Fómhair 2017, d'fhoilsigh sé a ‘[Lámhleabhar athnuaithe maidir le Filleadh](#)’, lena soláthraítear treoir i ndáil le feidhmíocht dhualgas na n-údarás náisiúnta atá inniúil chun tascanna a bhaineann le fillteacha a dhéanamh. Sa bhréis air sin, in 2016, ghlac an Pharlaimint agus an Chomhairle [Rialachán \(AE\) 2016/1953](#) maidir le doiciméad taistil Eorpach a bhunú chun náisiúnaigh tríú thír atá ag fanacht go neamhdhleathach a fhillleadh. Cuidíonn [an Ghníomhaireacht Eorpach um an nGarda Teorann agus Cósta](#) (Frontex), a rinneadh a athchóiriú agus a neartú le déanaí, le Ballstáit ar bhonn méadaitheach ina gcuid gníomhaíochtaí a bhaineann le fillteacha. I mí Mheán Fómhair 2018, mhol an Coimisiún athmhúnlú a dhéanamh ar an Treoir um Fhilleadh chun dlús a chur le nósanna imeachta, lena n-áirítear níosimeachta teorann nua d'íarrthóirí tearmainn, nósannaimeachta agus rialacha níos soiléire chun mí-úsáidí a chosc, cláir éifeachtúla um fhillleadh deonach le bheith curtha ar bun sna Ballstáit, agus rialacha níos soiléire maidir le coinneáil. De réir [measúnú tionchair spriocdhírithe ón bParlaimint](#), bheadh costais mhóra do Bhallstáit trí choinneáil mhéadaithe i gceist leis an togra. Ní raibh aon fhianaise ann go dtiocfad fillteacha níos éifeachtacha as an togra, ach ba dhócha go mbeadh sáruithe ar chearta bunúsacha imirceach folaitheach mar thoradh air.

Cuireadh i bhfáth i rún an 17 Nollaig 2020 ón bParlaimint maidir leis an [Treoír um Fhilleadh a chur chun feidhme](#) gur gá éifeachtacht bheartas an Aontais um filleadh a thomhais ní hamháin ó thaobh rátaí fillte de ach gur gá urraim do chearta bunúsacha agus ráthaíochtaí nós imeachta a chur san áireamh chomh maith. D'fhoilsigh an Rapórtéir (Tineke Strik (Na Glasáigh/SCE)) a [dréacht-tuarascáil](#) an 21 Feabhra 2020. Tá na comhreachtóirí ag obair ar an [sainchomhad](#) faoi láthair. Ina Chomhshocrú Nua, rachaidh an Coimisiún i dtreo córas um filleadh a bheith comhchoiteann san Aontas, le níos mó tacaíochta oibríochtúla do Bhallstáit, agus le Frontex mar eite oibríochtúil de bheartas um filleadh an Aontais, mar aon le comhordaitheoir um filleadh a cheapadh a gheobhaidh tacaíocht ó Lónra Ardleibhéal nua um Fhilleadh. Ceapadh an chéad comhordaitheoir um filleadh de chuid an Aontais, Mari Juritsch, i mí an Mhárta 2022. D'fhoilsigh an Coimisiún a [straitéis um filleadh deonach agus ath-lánpháirtiú](#) (Aibreán 2021), an doiciméad beartais '[I dtreo straitéis oibríochtúil i gcomhair fillteacha níos éifeachtaí](#)' (Eanáir 2023) agus an [moladh](#) uайдh maidir le haitheantas frithpháirteach do chinntí um filleadh agus filleadh a bhrostú (Márta 2023). Tá urraíocht um filleadh molta freisin mar bheart dlúthpháirtíochta faoin Rialachán beartaithe maidir le Bainistiú Tearmainn agus Ímirce ([4.2.2.](#)) trínar féidir leis na Ballstáit tacú le Ballstáit eile atá faoi bhrú.

- Leis an **Treoír maidir le Smachtbhannaí i gcoinne Fostóirí** ([2009/52/EC](#)) sonraítear smachtbhannaí agus bearta a chuirfear i bhfeidhm sna Ballstáit i gcoinne fostóirí a fhostaíonn náisiúnaigh tríú thír a bhfuil cónaí orthu go neamhdhlíthiúil. Cuireadh isteach an chéad tuarascáil ar chur chun feidhme na Treorach an 22 Bealtaine 2014. Tar éis an fhógra a tugadh sa Chomhshocrú Nua, ghlac an Coimisiún [teachtaireacht maidir le cur i bhfeidhm na treorach](#) i mí Mheán Fómhair 2021, agus é mar aidhm léi an cur chun feidhme a neartú agus cearta na n-imirceach folaitheach a choisint ag an am céanna.
- Ó 2001 i leith, rinne Ballstáit a gcinntí díbeartha faoi seach a aithint go frithpháirteach ([Treoír 2001/40](#)), lena n-urramaítear agus lena gcomhlíontar an cinneadh ó Bhallstát amháin náisiúnach tríú thír atá i láthair i mBallstát eile a dhíbirt.

Ag an am céanna, tá [comhaontuithe um athligean isteach](#) á gcaibidliú agus á dtabhairt i gcrích ag an Aontas le tíortha tionscnaimh agus idirthurais d'fhoinn imircigh fholaitheacha a filleadh agus an gháinneáil ar dhaoine a chomhrac. Déantar foráil leis na comhaontuithe sin maidir le faireachán a bheith á dhéanamh ag na Comhchoistí um Athligean Isteach ar a gcur chun feidhme. Tá siad nasctha freisin le comhaontuithe um eisiúint víosaí a éascú, agus is é is aidhm leo an dreasacht riachtanach a sholáthar le haghaidh caibidíocht um athligean isteach sa tríú thír lena mbaineann gan imirce fholaitheach a mhéadú.

Chuir an Coimisiún socruthe neamhfhoirmeálta um filleadh agus um athligean isteach i gcrích, ar rud é a chán an Pharlaimint go láidir toisc go dtagann na socruthe lasmuigh dá grinnscrúdú, agus ar tháinig ceisteanna chun cinn léi maidir le cuntasacht agus trédearcacht.

Mhol an Coimisiún Pleananna Gníomhaíochta de chuid an Aontais don [Mheánmhuir Láir](#) (Samhain 2022), do [Bhealach na mBalcán Thiar](#) (Nollaig 2022), do [Bhealach](#)

[na Meánmhara Thiar agus do Bhealach an Atlantaigh](#) (Meitheamh 2023) agus do bhealach na [Meánmhara Thoir](#) (Deireadh Fómhair 2023).

RÓL PHARLAIMINT NA HEORPA

Ó tháinig Conradh Liospóin i bhfeidhm, bhí rannpháirtíocht ghníomhach ag an bParlaimint, mar chomhreachtóir ionlán, i reachtaíocht nua a ghlacadh lena ndéileáiltear leis an inimirce fholaitheach agus rialta araon.

Ghlac an Pharlaimint an iliomad rún féintionscnaimh lena dtugtar aghaidh ar an imirce, *inter alia* [rún uaithi an 12 Aibreán 2016](#) maidir leis an staid sa Mheánmhuir agus an gá atá le cur chuige ionlánaíoch de chuid an Aontais i leith na himirce, [rún uaithi an 20 Bealtaine 2021](#) maidir le bealaí nua le haghaidh imirce dhleathach lucht saothair agus [rún reachtach féintionscnaimh uaithi an 25 Samhain 2021](#) le moltaí don Choimisiún maidir le beartas agus dlí imirce dleathaí.

Léigh tuilleadh faoin ábhar seo:

- [An imirce san Eoraip](#)
- [Beartas tearmainn an Aontais](#)

Georgiana Sandu
10/2023

